

ФОРМУВАННЯ ІНШОМОВНОЇ ЛІНГВОКОМУНІКАТИВНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ ЮРИСТІВ ЯК ПЕДАГОГІЧНО-ФІЛОЛОГІЧНА ПРОБЛЕМА

Теличко Н. В., Дзюбайло О.

FORMATION OF FOREIGN LANGUAGE COMMUNICATION COMPETENCE FUTURE LAWYERS AS A PEDAGOGICAL PHILOLOGICAL PROBLEM

Telychko Natalia, Dzubaylo Olena

Нині актуальним є дослідження проблем підвищення професійної компетентності майбутніх спеціалістів, їхньої підготовки до діяльності у сучасних соціально-економічних умовах. Досліджуючи стандарти вищої професійної освіти протягом останніх років, не можна не зазначити помітне зростання рівня вимог до володіння іноземною мовою студентами нелінгвістичних навчальних закладів. При цьому володіння іноземною мовою охоплює не тільки вміння здобувати професійну підготовку. В умовах розширення сфер співробітництва з зарубіжними партнерами надзвичайно актуальною стає здатність спілкуватися з іноземними колегами. Відповідно, одним із найважливіших елементів професійної компетентності майбутніх юристів є володіння іноземною мовою на рівні, доступному для сприйняття реципієнтом. Саме тому навчання іноземної мови як засобу комунікації у процесі майбутньої професійної діяльності є пріоритетним завданням викладача. Таким чином, формування іноземної лінгвокомунікативної компетентності майбутніх юристів є актуальною проблемою сучасної професійної вищої школи.

Лінгвокомунікативна компетенція забезпечує можливості для усного навчання у типових комунікативних ситуаціях професійного контексту, що вимагають осмислення обговорюваної проблеми, а значить володіння розумовими операціями для вирішення комунікативних завдань. Оскільки предметом обговорення стають різні життєві ситуації, здійснюючи соціальне регулювання цієї ситуації, юрист залучає свій життєвий досвід, знання з різних галузей, іноді спеціального характеру (психологія, психоаналітика, медицина, фізіологія, етика тощо), чому сприяють його висока ерудованість і широта інтересів, загальний культурний кругозір.

Ключові слова: лінгвокомунікативна компетенція, професійної компетентності, професійна підготовка, комунікативні завдання, фахова термінологія.

The problems of improving the professional competence of future specialists, their preparation for activity in modern socio-economic conditions are of great importance nowadays. In examining the standards of higher vocational education in recent years, one should not fail to notice a marked increase in the level of foreign language proficiency requirements for non-linguistic students. At the same time, knowledge of a foreign language covers not only the ability to acquire vocational training. In the context of expanding the sphere of cooperation with foreign partners, the ability to communicate with foreign colleagues becomes extremely relevant.

Accordingly, one of the most important elements of the future competence of future lawyers is to have a foreign language at a level accessible to the recipient. That is why teaching a foreign language as a means of communication in the course of future professional activity is a teacher's priority. Thus, the formation of foreign linguistic and communicative competence of future lawyers is an urgent problem of the modern professional high school.

Linguistic competence provides opportunities for oral learning in typical communicative situations of a professional context, which require understanding of the problem under discussion, and therefore, mastering mental operations to solve communicative problems. As different life situations become the subject of discussion, socially regulating this situation, the lawyer draws on his life experience, knowledge from different fields, sometimes special nature (psychology, psychoanalyst, medicine, physiology, ethics, etc.), which contributes to his high erudition and

breadth of interests, general cultural outlook.

Keywords: *linguistic competence, professional competence, vocational training, communicative tasks, professional terminology.*

Нині актуальним є дослідження проблем підвищення професійної компетентності майбутніх спеціалістів, їхньої підготовки до діяльності у сучасних соціально-економічних умовах. Досліджуючи стандарти вищої професійної освіти протягом останніх років, не можна не зазначити помітне зростання рівня вимог до володіння іноземною мовою студентами нелінгвістичних навчальних закладів. При цьому володіння іноземною мовою охоплює не тільки вміння здобувати професійну підготовку. В умовах розширення сфер співробітництва з зарубіжними партнерами надзвичайно актуальною стає здатність спілкуватися з іноземними колегами. Відповідно, одним із найважливіших елементів професійної компетентності майбутніх юристів є володіння іноземною мовою на рівні, доступному для сприйняття реципієнтом. Саме тому навчання іноземної мови як засобу комунікації у процесі майбутньої професійної діяльності є пріоритетним завданням викладача. Таким чином, формування іншомовної лінгвокомунікативної компетентності майбутніх юристів є актуальною проблемою сучасної професійної вищої школи.

Проблему удосконалення фахової підготовки юристів досліджували Бадурка О., Біленчук П., Коваль Н., Скакун О. Окремим аспектам мовної підготовки правників присвячені роботи Артикуца Н., Прадіда Ю., Токарської А. У наш час все більше уваги приділяється аспектам вивчення іноземної мови як мови професійної взаємодії. Зокрема, проблема навчання професійно-орієнтованої іноземної мови досліджувалась такими авторами як О.Г.Поляков, Н.Д. Гальскова, А. Waters, Т. Hutchinson.

Головне завдання при навчання іноземної мови полягає у формуванні мовної діяльності студента тією мовою, що вивчається. Специфіка оволодіння мовою полягає не стільки в сприйнятті та розумінні навчальної інформації, скільки у формуванні різних видів мовної діяльності з використанням мови, що вимагає тривалого тренування [6, с. 61]. Таким чином, сучасна методика викладання іноземної мови повинна вирішувати завдання підготовки професіонала, здатного до самостійного вирішення різноманітних комунікативних завдань, що виникають у процесі професійної діяльності.

Таким чином, завдання формування у студентів-юристів професійно-орієнтованої лексичної обізнаності на сучасному етапі полягають:

- у розвитку вміння і швидко застосовувати за різних обставин лексичне мислення студента;
- у формуванні навичок використовувати синонімічну сукупність іноземної мови;
- у розвитку мовної здатності добре і швидко міркувати, зіставляти різні думки, всебічно зважувати їх, роблячи певні висновки;
- у поглибленні вміння передбачення закономірностей розвитку і закінчення явищ і процесів у природі й суспільстві під час читання юридичних текстів іноземною мовою, зокрема англійською, або сприйняття їх на слух;
- у поглибленні навичок самостійної роботи з текстом за фахом, удосконалювання вміння до самонавчання;
- у розвитку комунікативних здібностей.

На початковому етапі вивчення іноземної мови здійснюється формування навичок і вміння спілкування в усній і писемній формах у межах сфер і ситуацій, визначених програмою відповідно до вікових особливостей студентів і їхніх інтересів, на основі використання прийнятих для цього мовленнєвих зразків [5, с.10].

Наступний етап передбачає систематичну і послідовну роботу з автентичним навчальними матеріалами. Оволодіння іноземною мовою розглядається як певний рівень сформованості навичок і вміння використовувати мову для усного і писемного спілкування, як механізм пізнання історії, культури, особливостей політичної, правової сфер життя інших

народів.

Юристу необхідно на високому рівні володіти фаховою термінологією, адже її досконале знання, доцільне застосування в галузі юриспруденції є запорукою успішної професійної діяльності. Формуванню термінологічної компетенції слід приділяти увагу не лише у процесі вивчення фахових дисциплін, а й за допомогою засобів іноземної мови.

Як показує досвід, одним з найефективніших способів оволодіння юридичною лексику студентами правових факультетів виявився понятійно-жанровий підхід, який спрямовується на ознайомлення із загальними особливостями функціонування юридичної термінології в різних типах юридичних текстів, залежно від функціонально-стилістичного різновиду тексту і жанру. Для роботи за допомогою цього методу викладачеві необхідно чітко уявляти собі, які ознаки юридичної термінології переважають в різних жанрах, які належать законодавчому, документальному і судовому реєстрам, які відповідають вузьким професійним сферам побутових джерел права, а на які з них у першу чергу необхідно звертати увагу студентам юридичних факультетів, які, опановуючи мову спеціальності, повинні оволодіти сукупністю всіх мовних засобів, що застосовуються в спеціальній області комунікації, гарантуючи розуміння між людьми, що працюють в даній області [2].

Враховуючи основні вимоги щодо організації роботи з метою розвитку професійних якостей майбутніх юристів у процесі вивчення іноземної мови, вважаємо доречним використання таких комунікативних вправ:

1. Вправи на корекцію діалогічних бар'єрів на основі моделювання типових комунікативних ситуацій, які повністю зорієнтовані на вироблення навичок усного і писемного мовлення на матеріалі юриспруденції. Виконуючи вправи, студенти вчилися висловлювати власні думки; з'ясувати думки співрозмовника; виражати згоду, незгоду; виявляти головне; доповнювати; узагальнювати розмову.

2. Вправи, спрямовані на розвиток навичок дискусійного обговорення з використанням прийомів активного слухання в процесі ведення діалогу іноземною мовою. Вміння вести переговори й дискусію передбачає велику кількість лінгвістичних, інтелектуальних і соціальних умінь і навичок. Використання на заняттях з іноземної мови матеріалів дискусійного обговорення дозволяє цілеспрямовано працювати над розвитком таких професійних якостей майбутніх юристів: аналітична схильність, прогностичність, самокритичність, емоційна стабільність.

Вправи на розкриття соціокультурного компонента при вивченні іноземної мови.

Важливою функцією професійної діяльності юриста є комунікативна, яка передбачає обмін інформацією, координацію дій партнерів юридичної діяльності та отримання повноцінного зворотного зв'язку. Різноманітні комунікативні ситуації вимагають високої психолого-педагогічної компетентності. Тому всебічна комунікативна обізнаність розглядається як інтегральна якість, що об'єднує особистісні та професійні параметри.

Комунікативні якості спеціаліста в галузі юриспруденції, який володіє іноземною мовою, включають такі компоненти: комунікативний; лінгвістичний; методичний [1, с. 81].

Лінгвокомунікативна компетенція забезпечує можливості для усного навчання у типових комунікативних ситуаціях професійного контексту, що вимагають осмислення обговорюваної проблеми, а значить володіння розумовими операціями для вирішення комунікативних завдань. Оскільки предметом обговорення стають різні життєві ситуації, здійснюючи соціальне регулювання цієї ситуації, юрист залучає свій життєвий досвід, знання з різних галузей, іноді спеціального характеру (психологія, психоаналітика, медицина, фізіологія, етика тощо), чому сприяють його висока ерудованість і широта інтересів, загальний культурний кругозір.

Таким чином, комунікативна діяльність юриста – це складний продукт відображення професійної реальності в процесі розумової діяльності, що викликає необхідність формування іншомовної лінгвокультурної компетентності студентів-майбутніх юристів.

Список використаних джерел

1. Canale M. Theoretical Framework for Communicative Competence / M. Canale, M. A. Swain // The construct validation of test of communicative competence / A. Palmer, P. Groot, & G. Trosper. (Eds.). – 1981. – P. 31–36.
2. Hutchinson T. English for Specific Purposes: a learningcentred approach / T.Hutchinson, A.Waters. – Cambridge University Press, 2011. – 184 p.
3. Revell J. Teaching Techniques for Communicative English / J. Revell. – London, 2002.
4. Richards J.C. Approaches and methods in language teaching: A description and analysis / J.C. Richards, T.S. Rogers. – Cambridge University Press, 2005. – 171 p.

References

1. Canale, M. and Swain, M. A. 1981. Theoretical Framework for Communicative Competence. In: Palmer, A., Groot, P. and Trosper, G. eds. *The construct validation of test of communicative competence*. pp. 31-36.
2. Hutchinson, T. and Waters, A. 2011. *English for Specific Purposes: a learningcentred approach*. Cambridge University Press.
3. Revell, J. 2002. *Teaching Techniques for Communicative English*. London.
4. Richards, J.C. and Rogers, T.S. 2005. *Approaches and methods in language teaching: A description and analysis*. Cambridge University Press.

УДК [32:81'42]:81'27(045)

DOI: 10.31339/2617-0833-2019-2(27)-155-158

POLITICAL DISCOURSE AND ITS SOCIOLINGUISTIC VARIABLES

Telychko Natalia, Lyubka Angelica

ПОЛІТИЧНИЙ ДИСКУРС ТА ЙОГО СОЦІОЛІНГВІСТИЧНІ ВАРІАЦІЇ

Теличко Н. В., Любка Анжеліка

The political discourse influences the audience not only with the help of linguistic and stylistic means, but also with psychological ones. Various researchers point out these methods within the context of different theories. H. Khazagerov states that psychological influence methods should be pointed out within the structural division of a speech into the logos (deduction, induction, definition), the pathos (threat, promise) and the ethos (approval, denial). O. Bahrii defines methods of psychological influence on the recipient's consciousness within the suggestive context: identification and personality, simulated dialogue, using archetypes and providing positive and negative examples. M. Sirivljja thinks that psychological means of the political discourse should be analyzed on the basis of A. Maslow's hierarchy of needs. In accordance with it, speakers try to influence people's physiological needs, safety needs, belongingness and love needs, esteem needs as well as self-actualization needs. In addition, the role of jokes as a means of influence in political discourse should not be underestimated. Humor is a means of creating favourable psychological atmosphere, easing tension, humiliating an opponent, demonstration of superiority over other people and phenomena, drawing and keeping the attention of the addressees. Still, it should be taken into consideration that the analysis of the political discourse from the perspective of only one theory cannot be complete. Thus, taking into consideration all the theories, means of psychological influence should be defined. This will be the subject of our further research.

Keywords: political discourse, oratory, psychological influence, linguistic concept, sociolinguistic variant.

Стаття присвячена дослідженню політичного дискурсу і його соціолінгвістичним

МУКАЧІВСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

89600, м. Мукачево, вул. Ужгородська, 26

тел./факс +380-3131-21109

Веб-сайт університету: www.msu.edu.ua

E-mail: info@msu.edu.ua, pr@mail.msu.edu.ua

Веб-сайт Інституційного репозитарію Наукової бібліотеки МДУ: <http://dspace.msu.edu.ua:8080>

Веб-сайт Наукової бібліотеки МДУ: <http://msu.edu.ua/library/>